

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou ve věci

žalobkyně: **Z. Š.**
zastoupené Mgr. Bc. Lukášem Bělským, advokátem
sídlem Domažlická 1256/1, 130 00 Praha 3

proti
žalovanému: **Ministerstvo dopravy**
sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, 110 15 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2020, čj. 176/2020-160-SPR/3,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhá přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy, odboru dopravněsprávních činností (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 18. 11. 2019, čj. MHMP 2318888/2019/BuL. Správní orgán I. stupně svým rozhodnutím uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku dle §

125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), jehož se měla dopustit tím, že se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu odmítla podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebyla ovlivněna jinou návykovou látkou. Za přestupek uložil správní orgán I. stupně žalobkyni pokutu ve výši 35.000 Kč a sankci zákazu činnosti – řízení motorových vozidel - na 16 měsíců; současně jí uložil nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1.000 Kč.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Žalobkyně zaprvé uvedla, že vznesla námitku podjatosti oprávněné úřední osoby správního orgánu I. stupně, avšak tato úřední osoba provedla bez řádného vypořádání námitky podjatosti ústní jednání a následně vydala i rozhodnutí. Podle žalobkyně tím byl porušen § 14 správního řádu, neboť ústní jednání není úkonem, který by nesnesl odkladu. Současně tím bylo porušeno její právo na spravedlivý proces zakotovené v Listině i v Úmluvě, neboť důvodně očekávala vypořádání její námitky podjatosti před konáním ústního jednání, proto se na jednání nedostavila, a nebyla tak účastna provádění důkazů, nemohla navrhnout důkazy a vyjadřovat se. Žalobkyně návazně namítla, že ani žalovaný se nezabýval řádně její námitkou podjatosti oprávněné úřední osoby žalovaného, toliko ji označil za účelovou.
3. Žalobkyně zadruhé namítla, že nenaplnila skutkovou podstatu stíhaného přestupku. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu odkazuje na zvláštní právní předpis, kterým je zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 65/2017 Sb.“). Žalobkyně v souladu s § 20 odst. 2 zákona č. 65/2017 Sb. splnila výzvu Policie ČR a bylo u ní provedeno orientační vyšetření na přítomnost jiných návykových látek přístrojem Drugwipe, proto byla dle žalobkyně následná výzva policistů k provedení odborného lékařského vyšetření nezákonná. Spáchání stíhaného přestupku žalobkyní je podle ní vyloučeno i proto, že dle zákona se na osobu po odmítnutí lékařského vyšetření hledí, jako by byla pod vlivem jiné návykové látky.
4. Žalobkyně zatřetí namítla, že žalovaný nevypořádal dostatečně její důkazní návrhy, a sice návrh na rekonstrukci skutku, na výslech spolujezdce žalobkyně, na prokázání ztmavených skel jejího vozidla, a důkazní návrhy ke zjištění odměňování policistů za prokázané přestupky.
5. Žalobkyně začtvrté namítla, že správní orgány neprokázaly a neodůvodnily jakoukoliv míru jejího zavinění; toliko konstatovaly úmyslné zavinění.
6. Žalobkyně zapáté s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 26. 2. 2010, sp. zn. 8 Afs 21/2009, namítla porušení § 4 odst. 2 a § 36 odst. 3 správního řádu, neboť správní orgány jí neumožnily vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí před jeho vydáním.
7. Konečně zašesté, dle žalobkyně nedošlo ani k naplnění a prokázání materiální stránky přestupku, přičemž žalovaný se navíc s touto její odvolací námitkou řádně nevypořádal. Žalobkyně uvedla, že je vždy povinností správních orgánů zkoumat materiální znak přestupku a s odkazem na rozsudky NSS ze dne 14. 12. 2009, sp. zn. 5 As 104/2008, a ze dne 17. 2. 2005, sp. zn. 7 As 18/2004, namítla nezákonnost závěru obou správních orgánů, že materiální aspekt přestupku je naplněn vždy, když je naplněn i formální aspekt

přestupku. Pokud by se správní orgány zabývaly tím, kolik jiných účastníků silničního provozu mohlo být ohroženo jejím jednáním, jaký byl stav vozovky, povětrnostní vlivy nebo viditelnost v daném místě, musely by dospět k závěru, že žalobkyně nikoho neomezila a neohrozila.

8. Žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, a dále aby žalovanému uložil povinnost náhrady nákladů řízení.
9. Žalovaný se ve svém vyjádření se žalobou neztotožnil. S odkazem na příslušnou judikaturu Ústavního soudu a na ní navazující judikaturu NSS uvedl, že vypořádal všechny stěžejní odvolací námitky, přičemž ohledně dalších námitek je zřejmé, že žalovaný zaujal odlišný názor a vyvrátil je svou ucelenou argumentací k dané věci, přičemž tyto námitky nejsou způsobilé změnit výrok rozhodnutí; bylo by nadmíru přiměřenou po žalovaném vyžadovat podrobnou oponenturu ke každé jednotlivé námitce. Žalovaný dále uvedl, že pokud jde o námitku podjatosti, tu vypořádal ve svém rozhodnutí. Podle žalovaného byla naplněna skutková podstata přestupku, neboť žalobkyně měla podle § 20 odst. 1 zákona č. 65/2017 Sb., povinnost se na výzvu podrobit jak orientačnímu, tak odbornému lékařskému vyšetření, toto prokazatelně a dle vlastních vyjádření odmítla. Podle žalovaného byla v napadeném rozhodnutí řádně vypořádána i námitka nedostatku zavinění či absence materiálního znaku přestupku, i otázka splnění požadavku dle § 36 odst. 3 správního řádu.
10. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

III. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

11. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud ve věci rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nutnosti nařídit jednání, neboť žádný z účastníků řízení se k příslušné výzvě soudu ve stanovené lhůtě nevyjádřil, a v řízení před soudem nevyvstala potřeba dalšího dokazování.
12. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
13. Soud předně stručně uvádí, že v souladu se závěry rozšířeného senátu NSS v usnesení ze dne 16. 11. 2016, čj. 5 As 104/2013-46, č. 3528/2017 Sb. NSS, zkoumal, zda v případě žalobkyně nedošlo po právní moci napadeného rozhodnutí k takové změně příslušné právní úpravy, která by byla pro žalobkyni příznivější, přičemž dospěl k závěru, že tomu tak nebylo. Soud přitom porovnával právní stav v době spáchání přestupku, tj. ke dni 15. 3. 2019, s právním stavem, který nastal ode dne 24. 2. 2020 (právní moc rozhodnutí správního orgánu I. stupně) až dosud. Přestože v uvedené době došlo ke změně zákona o silničním provozu celkem čtyřikrát (novely zákona č. 115/2020 Sb., s účinností od 1. 7. 2020, č. 337/2020 Sb. s účinností od 1. 10. 2020, a v části až od 23. 5. 2021, č. 274/2021 Sb., s účinností od 2. 8. 2021), žádná z těchto změn se netýkala zmírnění maximální možné sazby sankce, natož zániku trestnosti přestupku, z něhož byla žalobkyně uznána vinnou. Totéž lze uvést ve vztahu k novelizacím zákona o odpovědnosti za přestupky provedené zákony č. 54/2020 Sb., a č. 325/2020 Sb.
14. Soud dále zkoumal obsah vyžádaného správního spisu, z něhož vyplývá, že dne 15. 3. 2019 ve 22:50 hod. v Praze uskutečnila Policie ČR kontrolu žalobkyně jako řidičky vozidla se

dvěma spolujezdcí. Po výzvě policistů podstoupila žalobkyně na místě orientační vyšetření na přítomnost jiné návykové látky testerem Drugwipe 5S, a to s pozitivním výsledkem na látku Cannabis (THC); na místě sdělila užití dvou cigaret marihuany zhruba 40 min. před jízdou. Poté Policie ČR vyzvala žalobkyni k podstoupení lékařského vyšetření s odběrem biologického materiálu za účelem zjištění ovlivnění jinou návykovou látkou, které žalobkyně odmítla. Policie ČR žalobkyni zabránila v další jízdě. Návazně dne 16. 3. 2019 v 00:27 podala žalobkyně vysvětlení, že je sváteční konzumentkou marihuany a užila ji zhruba 45 min. před jízdou vozidlem předchozí den; odmítá se po poučení (o následcích) podrobit uvedenému lékařskému vyšetření ke zjištění hladiny jiné návykové látky v těle; s ohledem na své zaměstnání řidičky preferuje uložení pokuty namísto sankce zákazu řízení. Následně Policie ČR oznámila spáchání přestupku správnímu orgánu I. stupně oznámením ze dne 19. 3. 2019, které bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno dne 25. 3. 2019. Správní orgán I. stupně poté vydal příkaz, ze dne 26. 3. 2019, čj. MHMP 551892/2019/BuL, kterým žalobkyni uznal vinnou z vytýkaného přestupku, tento příkaz však v důsledku podání včasného odporu žalobkyní doručeného správnímu orgánu I. stupně dne 11. 4. 2019, nikdy nenabyl příslušné právní účinky.

15. Správní orgán I. stupně poté žalobkyni oznámil, že dne 8. 4. 2019 proti ní zahájil správní řízení o vytýkaném přestupku, a současně nařídil ve věci ústní jednání na 5. 11. 2019, k němuž žalobkyni předvolal. Předvolání se žalobkyni podařilo doručit až na podruhé, a to dne 25. 10. 2019, kdy dle doručky založené ve správním spisu toto předvolání osobně převzala dne 25. 10. 2019.
16. Dne 4. 11. 2019 zaslala žalobkyně správnímu orgánu I. stupně námitku podjatosti oprávněné úřední osoby ze dne 30. 10. 2019.
17. Ve správním spisu je dále založen protokol o ústním projednání přestupku dne 5. 11. 2019, a to v nepřítomnosti žalobkyně. Při jednání nebyly provedeny jiné, než listinné důkazy – oznámení o přestupku, záznam o přestupku a záznam o podání vysvětlení.
18. Dále je ve správním spisu založen přípis správního orgánu I. stupně ze dne 11. 1. 2019, čj. MHMP 2281169/2019, o vyřízení námítky podjatosti žalobkyně doručené dne 4. 11. 2019. Tuto písemnost převzala žalobkyně osobně až po opakovaném pokusu o doručení dne 2. 12. 2019.
19. Dne 18. 11. 2019 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, jímž uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Odvolání žalobkyně zamítl žalovaný napadeným rozhodnutím.
20. Při posuzování věci vycházel soud z následující právní úpravy.
21. Podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu *[f]yzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) a g) odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou.*
22. Podle § 124 odst. 12 písm. g) zákona o silničním provozu *[p]ři dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích jsou příslušníci Policie ve služebním stejnokroji oprávněni zejména vyzvat řidiče a učitele autoškoly k vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou.*

23. Podle § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu *[ř]idič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen podrobit se na výzvu policisty [...] vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem.*
24. Odkazovaným „zvláštním právním předpisem“ je míněn zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.
25. Podle § 20 odst. 1 až 4 zákona č. 65/2017 Sb. *[o]rientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření je povinna se podrobit osoba,*
- a) u které je důvodné podezření, že pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky vykonává nebo vykonávala činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek,*
- b) u které je důvodné podezření, že se požitím alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky uvedla do stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek,*
- [dále c) až f), které jsou z hlediska případu žalobkyně neaplikovatelné].*
- (2) V případě, že povinná osoba podle odstavce 1 orientační vyšetření odmítne nebo takové vyšetření nelze provést nebo úspěšně dokončit, provede se odborné lékařské vyšetření. Pokud odborné lékařské vyšetření osoba odmítne, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.*
- (3) Spočívá-li orientační vyšetření na ovlivnění alkoholem v dechové zkoušce provedené analyzátozem alkoholu v dechu, který splňuje podmínky stanovené jiným právním předpisem8), odborné lékařské vyšetření se neprovede.*
- (4) Za účelem stanovení krevních hladin alkoholu nebo jiných návykových látek pomocí specifických toxikologických metod se provede toxikologické vyšetření biologického materiálu odebraného v rámci odborného lékařského vyšetření (dále jen "toxikologické vyšetření").*
26. Soud se nejdříve zabýval stěžejní - druhou - námitkou, podle které se žalobkyně vytýkaného přestupku nedopustila, a dále, podle které byla následná výzva policistů k provedení odborného lékařského vyšetření nezákonná.
27. Z výše citovaných zákonných ustanovení jednoznačně plyne, že Policii ČR je zákonem svěřena pravomoc nařídit provedení lékařského vyšetření. Orientační a odborné lékařské vyšetření jsou k sobě v určité hierarchii dané rozdílnou intenzitou zásahu do osobní svobody a tělesné integrity při jejich provádění a nastavené podmínky jejich provedení odpovídají zásadě minimalizace zásahů veřejné moci do sféry jednotlivce. Lékařské vyšetření nesmí být prováděno svévolně; uplatní se za situace, ve které se lze důvodně domnívat, že kontrolovaný řidič řídí motorové vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. K tomu soud odkazuje na závěry rozšířeného senátu NSS v usnesení ze dne 10. 5. 2016, čj. 2 As 146/2015-45, č. 3441/2016 Sb. NSS: „Odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu, resp. jiné návykové látky, je povinna podrobit se na výzvu dle § 5 odst. 1 písm. f) a g) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že řídila motorové vozidlo pod jejich vlivem, jestliže odmítla orientační vyšetření (§ 16 odst. 2 a 3 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami). Lékařskému vyšetření je povinna podrobit se taktéž osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že řídila motorové vozidlo pod vlivem těchto látek, a která se orientačnímu vyšetření sice

podrobila nebo podrobit nemohla, je-li u ní zapotřebí zjistit obsah alkoholu, resp. jiné návykové látky nebo odstranit pochybnosti o správnosti hodnot zjištěných orientačním vyšetřením, ať už v důsledku úmyslného či neúmyslného zmaření měření, nesprávné funkčnosti testovacího přístroje, či jiné nemožnosti jeho použití.“

28. Rozšířený senát NSS v citovaném rozhodnutí dovodil (viz bod [20] a [21]), že „[z]a „normálního“ běhu věcí by jistě mělo orientační vyšetření, provedené na místě kontroly policejními orgány, stačit. To ovšem znamená získat spolehlivý a jednoznačný výsledek o obsahu alkoholu nebo jiných návykových látek v těle kontrolované osoby. Není-li dán, musí nastoupit prostředky jiné. Podle výsledku orientačního vyšetření se tedy odvíjí další postup. Nelze totiž zapomínat, že smyslem obojího je v případě pojatého podezření na vykonávání činnosti pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, při níž by kontrolovaná osoba mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit majetek (zde řízení motorového vozidla v silničním provozu) ve smyslu § 16 odst. 1 citovaného zákona, úroveň ovlivnění přesně zjistit a toto podezření buďto rozptýlit nebo potvrdit a vyvodit vůči této osobě právní odpovědnost (typicky obvinění z přestupku nebo trestného činu). Nutným předpokladem k takovému postupu je ovšem objasnění skutkového stavu věci, v němž přesné zjištění stupně ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látkou hraje klíčovou roli. Nejde tudíž o činnost samouúčelnou, nýbrž o zákonný postup vedoucí k obstarání a zajištění budoucího důkazu. Zkušenosti s obtížným zjišťováním skutkového stavu v případech tohoto druhu (bezdůvodné odmítání podrobit se příslušným vyšetřením) ostatně vedly před časem zákonodárce k zakotvení zvláštní skutkové podstaty přestupku [dříve § 22 odst. 1 písm. d) přestupkového zákona, nyní § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu] postihující řidiče nikoliv za řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, nýbrž za samotné bezdůvodné odmítnutí vyšetření, zda při řízení nebyl pod vlivem těchto látek, jinak řečeno porušení povinnosti řidiče uvedené v § 5 odst. 1 písm. f), resp. g) zákona o silničním provozu.“ (zvýraznění podtržením doplnil soud).
29. Provedení orientačního vyšetření, které mělo u žalobkyně pozitivní výsledek, tedy dle názoru soudu nevyklučovalo následné provedení odborného lékařského vyšetření, resp. výzvu Policie ČR k podstoupení následně i lékařského vyšetření. Naopak, tato povinnost přímo vyplývá z § 20 odst. 1 písm. a) ve spojení s odst. 4 zákona č. 65/2017 Sb. Pokud je zde totiž takové důvodné podezření na vliv návykové látky, jako tomu bylo u žalobkyně (tj. pozitivní výsledek orientačního vyšetření), je povinností Policie ČR míru takového „ovlivnění“ dále podrobněji zjistit, resp. zjistit skutkový stav, zajistit důkazy, a vyvodit vůči kontrolovanému řidiči odpovídající právní odpovědnost (viz též bod [20] výše citovaného rozhodnutí rozšířeného senátu NSS)].
30. Ze správního spisu, především konkrétně z úředního záznamu o podání vysvětlení ze dne 16. 3. 2019, (čj. KRPA-110478-6/PŘ-2019-001411, č. 1. 3 správního spisu) samotnou žalobkyní, vyplynulo, že se odmítla podrobit *odbornému lékařskému* vyšetření s následným odběrem biologického materiálu. Tento úřední záznam žalobkyně vlastnoručně a bez výhrad podepsala. Stejná skutečnost vyplynula též z úředního záznamu o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky před anebo během jízdy (čj. KRPA-110478-2/ČJ-2019-000065, č. 1. 6 správního spisu) ze dne 15. 3. 2019, z dalšího úředního záznamu ze dne 15. 3. 2019 (čj. KRPA-110478-1/ČJ-2019-000065, č. 1. 7 správního spisu), i z oznámení o přestupku ze dne 19. 3. 2019 (čj. KRPA-110478-9/PŘ-2019-001411-P4, č. 1. 8 správního spisu). Soud proto nemá pochybnosti o tom, že uvedené jednání bylo dostatečně prokázáno, a uvedené zjištění je zcela jednoznačně podloženo

obsahem správního spisu (k tomu viz detailněji též níže body 55. až 57). Nic tak nenasvědčuje tomu, že by vytýkané jednání mohlo proběhnout jinak, resp. že by se vůbec nestalo, proč by bylo nutné provádět další, hlubší dokazování. Svědecké výpovědi spolujezdců žalobkyně by v tomto směru byly zcela nadbytečné a v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení; v tomto ohledu se soud proto zcela ztotožňuje s názorem žalovaného v jeho rozhodnutí a odkazuje na něj. Žalobkyně ostatně ani v žalobě netvrdila, že by se odbornému lékařskému vyšetření neodmítla podrobit, pouze namítala, že policie ji již neměla oprávnění k ničemu takovému vyzyvat.

31. Pokud žalobkyně dále zpochybňovala tento závěr odkazem na § 20 odst. 2 zákona č. 65/2017 Sb., který ve druhé a třetí větě stanoví [v] *případě, že povinná osoba podle odstavce 1 orientační vyšetření odmítne nebo takové vyšetření nelze provést nebo úspěšně dokončit, provede se odborné lékařské vyšetření. Pokud odborné lékařské vyšetření osoba odmítne, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky*, soud považuje tuto argumentaci za zcela nepřipadnou, neboť dopadá na jiné skutkové situace. Tato norma totiž stanoví toliko případy provedení odborného lékařského vyšetření bez předchozího orientačního vyšetření, což nebyla skutková situace žalobkyně. Z úředního záznamu čj. KRPA-110478-2/ČJ-2019-000065, č. 1. 6 správního spisu, jehož součástí je též fotodokumentace, a sice vyfocený výsledek orientačního vyšetření přístrojem DrugWipe 5S, totiž nepochybně vyplynulo, že výzvě policistů k odebrání biologického materiálu pro stanovení míry ovlivnění žalobkyně předcházelo právě její *orientační* vyšetření na přítomnost - mimo jiné - drog, a to s pozitivním výsledkem - zobrazením „čárky“ v příslušném okénku testovacího zařízení Drugwipe 5S.
32. V tomto ohledu lze považovat tuto námitku žalobkyně spíše za nepochopení právní úpravy, či dokonce za její účelový výklad. Tzv. „fikce ovlivnění“ stanovená v žalobkyní odkazovaném ustanovení by totiž byla relevantní z hlediska jiné skutkové podstaty přestupku, a to podle § 125c odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu, jehož podstatou je řízení pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky. Ta se za podmínek uvedených v § 20 odst. 2 zákona č. 65/2017 Sb., bez výjimky presumuje. V případě žalobkyně však podstata jejího jednání spočívá v odlišném jednání, a to v tom, že odmítla následné odborné lékařské vyšetření, které mohlo zjištění o přítomnosti návykové látky (nebo alkoholu) orientačním vyšetřením buďto blíže upřesnit, anebo i vyvrátit. Zákon tedy rozlišuje mezi situacemi, kdy se kontrolovaný řidič od počátku odmítne účastnit zjišťování přítomnosti a míry svého ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látkou, což má vliv na posouzení míry závažnosti jednání řidiče, jakož i míry nebezpečnosti jeho jednání, příp. kdy to jeho stav ani neumožňuje (§ 20 odst. 2 citovaného zákona), a mezi situacemi, kdy sice kontrolovaný řidič zpočátku spolupracuje, následně se však rozhodne v tom nepokračovat [§ 20 odst. 1 písm. a) citovaného zákona] – k tomu viz podrobněji též body [22] až [26] odkazovaného rozhodnutí rozšířeného senátu NSS, č. 3441/2016 Sb. NSS.
33. Tuto námitku tak soud neshledal důvodnou.
34. Dále soud přistoupil k hodnocení dalších námitek žalobkyně.
35. K první námitce týkající se nevypořádání námitek podjatosti soud ze správního spisu zjistil, že oprávněná úřední osoba správního orgánu I. stupně nařídila ve věci přestupku žalobkyně ústní jednání na 5. 11. 2019, předvolání bylo žalobkyni doručeno 25. 10. 2019. Písemným podáním, nedatovaným, a nepodepsaným, doručeným správnímu orgánu I. stupně dne 4. 11. 2019, namítla žalobkyně podjatost oprávněné úřední osoby, a sdělila, že

se na jednání nedostaví, naopak vyčká rozhodnutí o vyloučení dané úřední osoby a nařízení nového ústního jednání. V námitce podjatosti uvedla, že *„se právě dozvěděla informace o příbuzenském vztahu oprávněné úřední osoby ke svědkům, a to k řidiči vozidla a k zasahujícím policistům“*. Jak již bylo uvedeno výše, ze správního spisu dále plyne, že jednání nařízené na den 5. 11. 2019 proběhlo v nepřítomnosti žalobkyně, a na základě výsledků tohoto jednání správní orgán I. stupně vydal dne 18. 11. 2019 rozhodnutí ve věci.

36. Přípisem ze dne 11. 11. 2019, informoval ředitel odboru dopravněsprávních činností správního orgánu I. stupně žalobkyni, že námitku podjatosti nespecifikovala a ničeho nedoložila, neuvedla relevantní důvod pro vyloučení úřední osoby ani její jakýkoliv konkrétní zájem na výsledku řízení. Námitku s poukazem na rozsudek NSS ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. 1 As 27/2011, tak považuje - i na základě praxe správního orgánu I. stupně, kdy obdobnou formulaci námitky podjatosti předestírají obvinění častěji - za obstrukční a zjevně opsanou z internetových stránek poskytujících rady k prodlužování přestupkového řízení; jde o zneužití práva nepožívající právní ochrany. Závěrem ředitel uvedl, že daná oprávněná úřední osoba není podjata ve věci, proto nebude „návrhu“ žalobkyně vyhověno. Žalovaný k odvolací námitce žalobkyně shledal vypořádání dané námitky podjatosti formou sdělení za řádné, a námitku shodně označil za účelovou a ničím nepodloženou (citoval z rozsudku NSS ze dne 11. 6. 2014, sp. zn. 3 As 107/2013).
37. V doplnění odvolání pak žalobkyně vznesla (nově) námitku podjatosti i oprávněné úřední osoby žalovaného ve znění: *„Sděluji Vám, že jsem se právě dozvěděl informace o vztahu oprávněné úřední osoby odvolacího správního orgánu ke svědkům a k důkazům v tomto řízení, ze kterých vyplývá, že je podjata nejen oprávněná úřední osoba, ale také ředitel krajského úřadu.“* Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí reagoval na danou námitku tak, že se jí zabývat nebude, neboť je jen obecná a účelová, navíc vznesená v době ještě před určením příslušné oprávněné úřední osoby žalovaného, přičemž žalovaný *„nemá ředitele krajského úřadu“*.
38. Podle § 14 odst. 1 správního řádu *[k]aždá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen "úřední osoba"), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.*
39. Podle § 14 odst. 3 věta třetí správního řádu *[o] námitce rozhodne bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení (dále jen "představený")*.
40. Účelem institutu námitky podjatosti a jejího posouzení je zajištění práva na nestranné rozhodnutí, které je ústavně zaručeným právem jednotlivce dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Obecně proto platí, že není-li včasná a jednoznačně formulovaná námitka podjatosti předložena k rozhodnutí služebně nadřízenému úřední osoby, jde o vadu řízení před správním orgánem s možným dopadem do zákonnosti rozhodnutí o věci samé. Na druhé straně právo zpochybnit nepodjatost rozhodujících úředních osob není absolutní a podobně jako jiná práva podléhá jistým omezením, pokud jsou přiměřená. Je třeba totiž sledovat i přiměřené naplňování dalších principů správního řízení, k nimž patří zásada rychlosti a hospodárnosti či zásada neposkytnutí ochrany zneužití práva či jinak obstrukčnímu jednání. Proto nikoliv každá námitka podjatosti je bez dalšího způsobilá zpochybnit nepodjatost rozhodující úřední osoby, resp. námitka podjatosti výjimečně nemusí být způsobilá vyvolat postup podle § 14

odst. 3 správního řádu. Na námitku podjatosti nelze nahlížet jen formálně, ale i materiálně. Postup předpokládaný v § 14 odst. 3 správního řádu musí být vyvolán v případě, kdy vznesená námitka je alespoň rámcově odůvodněná a její důvody nejsou zjevně nesrozumitelné či nesmyslné (srov. rozsudky NSS ze dne 10. 6. 2020, sp. zn. 8 As 127/2018, ze dne 11. 11. 2010, sp. zn. 7 As 72/2010, a ze dne 10. 10. 2018, sp. zn. 6 As 75/2018).

41. Soud dospěl k závěru, že v dané věci nebyly splněny podmínky pro aplikaci § 14 odst. 1 a 3 správního řádu. Soud shodně se správními orgány shledal, že obě námitky podjatosti vznesené žalobkyní jsou jen obecné a navíc působí zcela nevěrohodně a nesmyslně. Z námitek není zřejmé, o jakém údajném příbuzenském poměru či vztahu se žalobkyně dozvěděla. Námitky podjatosti nejsou nijak blíže konkretizovány. Námitku podjatosti vůči oprávněné úřední osobě žalovaného pak žalobkyně podala ještě před tím, než správní orgán I. stupně zaslal správní spis žalovanému k projednání odvolání žalobkyně (tedy před určením oprávněné úřední osoby žalovaného). Soud se přiklání k vyhodnocení obsahu námitek podjatosti žalovaným v napadném rozhodnutí, podle kterého jde v tomto případě zřejmě o námitku podjatosti formulovanou dle nějakého obecného, veřejně přístupného vzoru. Tomu nasvědčuje zejména skutečnost, že její formulace vůbec neodpovídá skutkovým okolnostem ani procesní situaci daného případu. Nejenže není z ní patrné, o jaký konkrétní „vztah“ má jít (ať již jde o vztah „*ke svědkům*“, kteří však v daném přestupkovém řízení vůbec nefigurovali – žádní svědci předvoláváni nebyli - nebo „*k důkazům*“), žalobkyně výslovně namítala podjatost blíže neoznačeného „*ředitel krajského úřadu*“, ačkoliv o odvolání žalobkyně rozhodovalo Ministerstvo dopravy ČR (resp. jeho oprávněná úřední osoba). Dle přesvědčení soudu proto nebylo vadou řízení, pokud o námitkách podjatosti správní orgány nerozhodovaly formou usnesení postupem podle § 14 správního řádu.
42. Pokud žalobkyně omlouvala svou neúčast na nařízeném jednání právě jakýmsi legitimním očekáváním, že její takto zcela obecně formulovaná námitka podjatosti bude nejdříve vypořádána usnesením a jednání bude odročeno, takové „legitimní očekávání“ žalobkyně z ničeho nevyplývá. Soud znovu opakuje, že podstatou dané právní úpravy je, zajistit férový proces projednání vytýkaného deliktního jednání obviněného a vyloučit z účasti na rozhodování ve věci takové osoby, které by mohly být ovlivněny v rozhodování v neprospěch obviněného v důsledku jakéhosi jejich „střetu zájmů“, vyjádřeno slovy zákona *jejich poměrem k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům*. Takové ovlivnění na straně správních orgánů, resp. jejich úředních osob, nebylo ze strany žalobkyně (a to ani dodatečně v žalobě) řádně tvrzeno, natož prokázáno. Smyslem a účelem této právní úpravy rozhodně není poskytovat účastníkům řízení nástroj k obstrukčnímu jednání, jehož cílem má být zejména protahování řízení na základě neodůvodněných námitek podjatosti, aby bylo dosaženo promlčení přestupkových jednání pachatelů. V tomto ohledu soud nevěšel žalobkyni ani na související námitku, že jí snad správní orgány měly vyzvat k doplnění její námitek podjatosti. Taková výzva by byla zjevně v rozporu s danou právní úpravou, neboť pokud má účastník řízení poznatky o tom, že v jeho případě má rozhodovat osoba, která by mohla mít zájem na vydání rozhodnutí v jeho neprospěch, je pouze a jen na něm, aby tyto poznatky nebo relevantní skutečnosti správnímu orgánu vyjevil hned na poprvé; je to právě on, kdo nejlépe musí znát konkrétní důvody, pro které má o nepodjatosti oprávněné úřední osoby závažné pochybnosti. To se však v případě žalobkyně nestalo. Proto následná výzva k doplnění námitek podjatosti jaksi popírá samotnou logiku tohoto institutu a povinnost tak činit nevyplývá z žádné právní normy.

43. Za dané situace tedy nevznikly důvodné pochybnosti o nepodjatosti oprávněné úřední osoby, a nebylo důvodu v řízení nepokračovat, nebo nařízené ústní jednání odročovat, natož v situaci, kdy žalobkyně ani nesignalizovala, že by měla dostatečně závažné důvody, pro které by se v daný termín nemohla na jednání dostavit. Námitka podjatosti uplatněná žalobkyní vůči správnímu orgánu I. stupně přitom byla vypořádána samostatně přípisem zedne 11. 11. 2019, tedy 7 dnů před vydáním rozhodnutí správního orgánu I. stupně, žalobkyně však žádné nové návrhy důkazů neuplatnila.
44. Za dané procesní a skutkové situace nelze mluvit ani o porušení procesních práv žalobkyně.
45. Podle § 80 odst. 4 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich [k] *ústnímu jednání správní orgán předvolá účastníky řízení. Ústní jednání lze konat bez přítomnosti obviněného jen tehdy, jestliže byl řádně předvolán a souhlasí s konáním ústního jednání bez vlastní přítomnosti nebo pokud se na předvolání nedostaví bez náležité omluvy nebo bez dostatečného důvodu.*
46. Ze správního spisu plyne, že správní orgán I. stupně na nařízené ústní jednání žalobkyni řádně předvolal doručením předvolání do vlastních rukou dne 25. 10. 2019 a současně ji písemně poučil o právech, a to i o právu vyjadřovat stanoviska a navrhopvat důkazy po celou dobu správního řízení a vyjádřit se také k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním podle § 36 odst. 1 až 3 správního řádu, jakož i o možnosti konat ústní jednání bez obviněného (žalobkyně) v případě splnění konkrétních zákonných podmínek a o zákonných požadavcích na omluvu z ústního jednání dle § 80 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přestupky a § 59 správního řádu. Ze správního spisu je zjevné, že žalobkyni byl obsah daného poučení znám (str. 5 doplnění odvolání; č. l. 35-43 správního spisu). V tomto ohledu se tedy soud zcela ztotožňuje s názorem žalovaného, který správně v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že vznesení námítky podjatosti žalobkyní nelze akceptovat jako důležitý důvod a náležitou omluvu ve smyslu § 80 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přestupky. Soud dále dodává, že náležitá omluva musí dle ustálené judikatury správních soudů (viz např. rozsudek NSS ze dne 21. 6. 2013, sp. zn. 6 As 25/2013) splňovat tyto podmínky:
- (i) obviněný se musí omluvit neodkladně,
 - (ii) v omluvě musí uvést důvod, který mu účast na jednání znemožňuje,
 - (iii) důvod omluvy musí doložit, obviněný tedy musí své tvrzení v rámci objektivních možností prokázat.
47. Z uvedených podmínek naopak nevyplývá, že by využití procesních práv obviněného spočívající v podání námítky podjatosti představovalo podmínku § 80 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přestupky, pro kterou musí být jednání odročeno, a že by takové úkony obviněného byly považovány za „dostatečný důvod“ či „náležitou omluvu“ ve smyslu shora citovaného ustanovení zákona. Žalobkyně se tak vlastním postupem, bez opory v zákoně, zbavila možnosti uplatňovat svá procesní práva, resp. svou obhajobu při ústním jednání, hodlala-li tak skutečně činit. Soud znovu opakuje, že žalobkyně byla v předvolání řádně poučena o možnosti a podmínkách uplatňování procesních práv v průběhu celého správního řízení.
48. Soud rovněž doplňuje, že při jednání správního orgánu I. stupně byly provedeny důkazy listinami obsaženými ve správním spise (viz bod 30. výše), jejichž obsah se prakticky

shodoval s obsahem jejího vysvětlení podaného k věci dne 16. 3. 2019. Ke skutečnostem, které sama v podaném vysvětlení uvedla, se žalobkyně mohla bezmezně vyjadřovat, případně navrhopat důkazy k prokázání svých tvrzení, nic takového však žalobkyně nečinila, tato svá práva nevyužila. Žádné další důkazy, jejichž obsah by již žalobkyni nebyl dříve znám, a u kterých by naopak bylo klíčové znát stanovisko žalobkyně jakožto obviněné, správní orgány již neprováděly.

49. Ze všech těchto důvodů proto soud považuje i tuto námitku za nedůvodnou, a spíše účelovou.
50. Pokud jde o třetí námitku, týkající se neprovedení navržených důkazů, částečně se k ní soud již vyjádřil výše v závěru bodu 30., ve vztahu k výsledkům svědků, a pro stručnost soud na tuto pasáž odkazuje. Žalobkyně dále v žalobě tvrdila, že žalovaný se zákonným způsobem nevypořádal s jejími důkazními návrhy, a to rekonstrukcí skutku, výsledku spolujezdce, jenž vozidlo řídil v době tvrzeného přestupkového jednání, nikoliv však v době zastavení vozidla, skutečností ztmavených skel na vozidle žalobkyně.
51. Soud nepovažoval tyto námitky za důvodné z následujících důvodů. Žalobkyně uvedla, že rekonstrukce skutku a výslech jejího spolujezdce by mohly podpořit její tvrzení a ozřejmit skutkový stav. Avšak pokud jde o navržený výslech spolujezdce, soud se ztotožnil s názorem žalovaného, že tento výslech by byl s ohledem na předmět řízení o daném přestupku zcela nadbytečný. V dané věci totiž podstata přestupku spočívala v odmítnutí podrobit se odbornému lékařskému vyšetření na zjištění míry ovlivnění návykovou látkou poté, co byla žalobkyně jako řidička zastavena hlídkou policie. Žalobkyně sama ani nepopírala, že v době zastavení vozidla policií skutečně vozidlo řídila, tedy seděla na místě řidiče. Z tohoto pohledu tedy bylo nepodstatné, zda spolujezdec řídil vozidlo dřív, a poté se se žalobkyní vyměnil. V daném případě by paradoxně tvrzení žalobkyně naopak vyznívalo v její neprospěch, neboť nijak nepopřela, že v době kontroly hlídkou policie byla řidičkou ona. Jestliže tedy bezprostředně poté byla u ní zjištěna přítomnost návykové látky orientačním vyšetřením, a žalobkyně poté odmítla další odborné lékařské vyšetření, svědectví jejího spolujezdce by njiak k lepšímu zjištění skutkového stavu nepřispělo. Podstatou kriminalizace jednání uvedeného ve vytýkaném přestupku totiž je, aby za volant nesedali řidiči, kteří jsou pod vlivem návykové látky (ať už alkoholu, či jiné drogy). Obdobně nadbytečné by bylo i provádění rekonstrukce skutku či existence ztmavených skel na vozidle žalobkyně. Pokud jde o první z uvedených návehů, v tomto ohledu se nabízí i otázka, zda je v případě tohoto přestupku vůbec možná, neboť zde jde o prokázání, zda se žalobkyně podrobila danému vyšetření, či nikoliv, a z jakých důvodů. Jde tedy o prokazování jednání žalobkyně v tom, zda dala, či nedala souhlas s odborným lékařským vyšetřením na míru ovlivnění drogy v jejím těle, přičemž žalobkyně od počátku tvrdila, že tento souhlas nedala. Tato skutečnost tak od počátku nebyla jakkoliv sporná, a ani sama žalobkyně to nikdy ani následně nepopírala, pouze namítala oprávnění policie jí k takovému vyšetření vyzývat. Pokud jde o ztmavená skla na vozidle žalobkyně, i v tomto se soud ztotožňuje se závěrem žalovaného o nadbytečnosti provádění tohoto důkazu; soudu v této souvislosti ani není zřejmé, prokázání jaké skutečnosti v souvislosti s vytýkaným jednáním (odmítnutím podstoupení odborného lékařského vyšetření) se žalobkyně domáhala.
52. Soud k tomu zdůrazňuje, že právu obviněného z přestupku navrhopat provedení důkazů nekoresponduje povinnost správního orgánu takovému návrhu obviněného za všech okolností vyhovět a navržený důkaz provést. Správní orgán důkaz provede tehdy, pokud

by mohl přispět k objasnění věci; shledá-li naopak, že navržený důkaz není způsobilý objasnit účastníkem rozporované okolnosti projednávaného případu, důkaz neprovede, přičemž takový svůj závěr musí zdůvodnit. V daném případě přesně k takové situaci došlo; navrhované důkazy nebyly způsobilé jakkoliv přispět ke zjištění skutkového stavu vytýkaného přestupku, proto je žalovaný s odůvodněním, že by jejich provedení bylo v rozporu se zásadou hospodárnosti (jinak řečeno, že jde o důkazy nadbytečné), zamítl. S tímto závěrem se zcela ztotožňuje i zdejší soud.

53. V odvolání žalobkyně uplatnila též námitku proti materiálům vyhotoveným policisty s odkazem na judikaturu NSS, týkající se výpovědí policistů, a dále poukazovala na finanční motivaci policistů založenou na úspěšnosti projednávání přestupků. Tuto námitku v žalobě již nezopakovala. Žalovaný se k této námitce vyjádřil na str. 5 napadeného rozhodnutí, kde uvedl, že v daném řízení nebylo dáno přednosti výpovědi policisty bez dalšího dokazování, správní orgán I. stupně vycházel z podkladů pro rozhodnutí, kterými byly listinné důkazy, z nichž zjistil skutkový stav věci, o kterém nejsou pochybnosti.
54. Takové odůvodnění považuje soud za daných okolností případu žalobkyně za dostačující, zcela přezkoumatelné, a odkazuje na něj. Judikatura, na kterou žalobkyně odkazovala, a skutečnosti, které v souvislosti s policisty tvrdila, byly zcela mimoběžné se skutkovou situací jejího případu, a spíše svědčí o šablonovitosti a účelovosti jejího podání (doplnění odvolání). Soud dále dodává, že ze správního spisu není zřejmá jakákoliv nadměrná či neobvyklá zaměřenost policistů proti žalobkyni či náznak neobvyklých úkonů při namátkové kontrole žalobkyně jako řidičky, které by mohly nasvědčovat jejich možné zaujatosti; policisté nekonali žádnou hloubkovou kontrolu vozidla. Nadto ve věci žalobkyně nešlo o posuzování věrohodnosti výpovědí policistů jako svědků (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. 1 As 55/2012, a žalobkyní poukazovaný rozsudek ze dne 17. 6. 2011, sp. zn. 7 As 83/2010).
55. Soud nad rámec nezbytně nutného též dodává, že pokud správní orgány vycházely při posuzování věci pouze z listinných důkazů spočívajících zejména v úředních záznamech (viz bod 30. výše), nedopustily se porušení zákona. Původně přísná judikatura ve vztahu k úředním záznamům jakožto použitelným důkazům ve správním řízení prošla značnou změnou, a to jak na úrovni NSS, tak Ústavního soudu. K tomu lze citovat např. z rozsudku NSS ze dne 29. 5. 2014, čj. 10 As 25/2014-48, body [27] až [30]: „Co se týče procesní hodnoty úředního záznamu, lze v tomto odkázat na bohatou a propracovanou judikaturu správních soudů. Význam úředního záznamu spočívá v přestupkovém řízení v tom, že na jeho základě si může správní orgán předběžně vyhodnotit význam případné svědecké výpovědi dané osoby z hlediska skutečností, které je třeba v konkrétním řízení o přestupku prokázat (viz shora cit. rozsudek čj. 6 As 22/2013 – 27, bod 11). Úřední záznam lze v přestupkovém řízení použít, třebaž v případě rozporů mezi výpovědí svědka nebo obviněného a obsahem úředního záznamu (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 9. 2010, čj. 1 As 34/2010 - 73, č. 2208/2011 Sb. NSS, bod 35, kde se Nejvyšší správní soud odklonil od přísnější judikatury trestněprávní). Úřední záznam může být dokonce přijat i jako listinný důkaz za situace, kdy skutečnosti v něm uvedené není objektivně možno prokázat jiným důkazem, typicky výpovědí obviněné osoby či svědků (takto rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2012, čj. 2 As 67/2011 - 89).

[27] Úřední záznam doprovázený fotografickým materiálem má nesporně svou důkazní hodnotu, nota bene v situaci, kdy tam uvedená tvrzení přestupce žádným relevantním způsobem nezpochybnil, respektive úřední záznam sám obsahuje skutečnosti odpovídající neopakovatelným a neodkladným úkonům (zde fotografie z měřicího zařízení).

[28] Pokud se žalobce ve vztahu k úřednímu záznamu opakovaně odvolává na rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2009, čj. 1 As 96/2008 - 115, č. 1856/2009 Sb. NSS, je nutno jej upozornit, že tento rozsudek neznamená nic více a nic méně než to, že pachatele přestupku nelze postihnout výhradně na základě úředního záznamu, aniž by byly

proti přestupci jakékoliv jiné důkazy. To vyplývá již z povahy úředního záznamu jako jednostranného úkonu správního orgánu. V nynější věci však existovaly proti žalobci další důkazy (zejména fotografie z měřicího přístroje a prvotní prohlášení žalobce na místě přestupku), které ve spojitosti s daty z úředního záznamu činily skutkovou situaci naprosto jasnou.

[29] Nejvyšší správní soud proto souhlasí s tím, že správní orgány pomocí těchto důkazů zjistily skutkový stav věci, o němž neměly žádné důvodné pochybnosti, a prokázaly, že se žalobce dopustil přestupku. Stav bez důvodných pochybností lze vyjádřit jako míru pravděpodobnosti, při níž neexistují rozumné pochybnosti o opaku....“

56. Na tento rozsudek pan NSS navázal dalším rozsudkem ze dne 20. 7. 2017, čj. 1 As 114/2017-26, kde v dané souvislosti v bodě [19] uvedl následující: „*Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry krajského soudu, dle kterého bylo provedené dokazování naprosto dostačující, a neshledal žádná pochybení v postupech správních orgánů. Krajský soud zcela případně zdůraznil, že judikatura ve vztahu k úředním záznamům jakožto použitelným důkazům prošla značnou změnou. Stejně jako krajský soud i Nejvyšší správní soud odkazuje v tomto směru na usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2014, sp. zn. III. ÚS 1838/14: [D]okumenty obvykle obsažené v příslušném spisu (tj. oznámení o přestupku spolu s úředním záznamem o podezření z přestupku, záznam o přestupku, ověřovací list k radarovému zařízení, výpis z evidenční karty řidiče) zpravidla postačují k vydání rozhodnutí o spáchání či nespáchání přestupku [...]. Další dokazování je pak potřeba provádět pouze v případech, kdy z účastníkem řízení uplatněných námitek vyplývají důvodné pochybnosti o správnosti výroku o vině či trestu. Závěry o absolutní nepřípustnosti úředního záznamu jakožto důkazu jsou již dnes překonané; to samozřejmě neznamená, že by se mělo o přestupku rozhodovat pouze a jen na základě úředního záznamu, např. o podání vysvětlení. V nyní souzené věci však měly správní orgány hned několik důkazů k dispozici. Ve správním spisu je založen úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky před anebo během jízdy, doplněný prohlášením a vlastnoručně podepsaný stěžovatelem. Ke zmíněnému úřednímu záznamu je přiložena fotografie DrugWipe testu, který potvrzuje přítomnost drogy.“*
57. Tato judikatura byla přitom vydána dávno před spácháním vytýkaného přestupku. Uvedené závěry zcela dopadají i na nyní posuzovanou věc. Správní orgán I. stupně ve věci žalobkyně sice mezi důkazy zahrnul záznam o podání jejího vysvětlení ze dne 16. 3. 2019, čj. KRPA-110478-6/PŘ-2019-001411, nebyl to však jediný důkaz, který správní orgán vedl k závěru o spáchání vytýkaného přestupku žalobkyní. Součástí podkladů pro rozhodnutí byly i další listinné důkazy, a to úřední záznam o kontrole řidiče ze dne 15. 3. 2019, čj. KRPA-110478-2/PŘ-2019-001411, včetně fotodokumentace – fotografie Drugwipe testu potvrzujícího přítomnost drogy, úřední záznam ze dne 15. 3. 2019, čj. KRPA-110478-1/PŘ-2019-001411, či oznámení o přestupku ze dne 19. 3. 2019, čj. KRPA-110478-9/PŘ-2019-001411-P4. Žalovaný shodně v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatoval, že zjištěný skutkový stav byl dostatečný a neexistovaly důvodné pochybnosti o něm. Správní orgán I. stupně tak podle žalovaného řádně odůvodnil své rozhodnutí, uvedl v něm, o jaké důkazy se v řízení opíral, a tyto důkazy zakládají dle žalovaného jistotu, že uvedeného jednání se dopustila právě žalobkyně. Žalovaný se proto se závěry správního orgánu I. stupně ztotožnil a odkázal na ně. Z uvedených podkladů závěry učiněné správním orgánem I. stupně nepochybně vyplývají; neexistují tak žádné důvodné pochybnosti o skutkovém stavu (tj. o tom, že u žalobkyně bylo zjištěno ovlivnění návykovou látkou orientačním vyšetřením poté, co byla jako řidička zastavena hlídkou policie, a že se odmítla podrobit následnému odbornému lékařskému vyšetření pro zjištění míry jejího ovlivnění). Soud proto ve shodě s žalovaným opakuje, že další dokazování by bylo zcela nadbytečné, resp. v rozporu se zásadou hodpodárnosti (k tomu soud přiměřeně odkazuje na závěry NSS v rozsudku ze dne 31. 5. 2017, čj. 2 As 287/2016-23).
58. Soud neshledal důvodnou ani čtvrtou námitku žalobkyně, že v jejím případě se žalovaný nevypořádal řádně se zaviněním. Správní orgán I. stupně se otázkou zavinění zabýval na str. 3, ve druhém a ve čtvrtém odstavci, kde konstatoval, že šlo o přestupek spáchaný úmyslně – s nepřímým úmyslem. Žalovaný se s tímto závěrem zcela ztotožnil na str. 5, ve

druhém odstavci, kde uvedl, že údaj o zavinění vyplývá jak z výroku rozhodnutí, tak z jeho odůvodnění na str. 3.

59. Tato žalobní námitka je formulována obecně, obdobně jako tomu bylo v odvolacím řízení). Není z ní patrné, proč se žalobkyně domnívá, že úmyslné zavinění ve formě nepřímého úmyslu nebylo v její věci prokázáno a řádně odůvodněno. Soud ve stejné míře obecnosti, v jaké byla tato námitka uplatněna, k tomu uvádí následující. Zavinění představuje vnitřní psychický vztah pachatele přestupku k protiprávnímu jednání a jeho následku. Úmyslné zavinění předpokládá přítomnost složky vědomostní i složky volní (oproti zavinění nedbalostnímu). Úmysl nepřímý obsahuje nižší stupeň složky volní oproti úmyslu přímému, a sice že pachatel již nepředpokládal žádnou okolnost, která by mohla odvrátit ohrožení nebo porušení zájmu chráněného zákonem. V dané věci je objektem vytýkaného přestupku, tedy zákonem chráněným zájmem, zájem na zachování hladkého průběhu silniční kontroly, včetně vyloučení toho, že řidič není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou. (srov. rozsudky NSS ze dne 20. 5. 2020 sp. zn. 5 As 319/2019, a ze dne 12. 2. 2015, sp. zn. 3 As 92/2014). Tento chráněný zájem byl v případě žalobkyně porušen, neboť svým zcela jednoznačně úmyslným jednáním (tj. úmyslně odmítla odborné lékařské vyšetření na zjištění míry ovlivnění návykovou látkou) ohrozila zájem společnosti na tom, aby byly zjištěny a v závislosti na dalším zjištění ze silničního provozu vyloučeny osoby řídící vozidlo pod vlivem jiných návykových látek. Správní orgán I. stupně přitom dle názoru soudu k tomu správně připomenul problematiku negativního vlivu návykových látek na řidiče, resp. zájem na bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Žalobkyně zjevně věděla, že svým jednáním ohrozí či poruší zájem chráněný zákonem, přičemž s takovým (případným) ohrožením či porušením chráněného zájmu byla srozuměna.
60. I tato námitka je tak nedůvodná.
61. Soud se neztotožnil ani s pátou námitkou spočívající v tvrzení o nedodržení § 36 odst. 3 správního řádu. Podle názoru soudu se správní orgány ani v tomto případě nedopustily vady řízení.
62. Podle § 36 odst. 3 správního řádu *[n]estanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.*
63. Smyslem daného pravidla je umožnit účastníkovi (obviněnému) po ukončení shromažďování podkladů rozhodnutí seznámit se s nimi a případně uplatnit své výhrady a procesní návrhy. Podstatné přitom je, v jakém stádiu dokazování se nachází správní řízení v okamžiku, ke kterému je účastník (obviněný) poučován o tom, že se může vyjádřit k podkladům pro vydání rozhodnutí, resp. zda je účastník poučen (až) po shromáždění všech podkladů rozhodnutí ve správním spise, nebo naopak ještě před shromážděním podkladů a následně je spis o nějaký další podklad doplněn či rozšířen; uvedené právo účastníka je třeba chápat jako možnost danou v závěrečné fázi správního řízení před vydáním rozhodnutí (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2005, sp. zn. II. ÚS 329/04, rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. 5 As 24/2009, či žalobkyni poukazovaný rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2010, sp. zn. 8 Afs 21/2009).
64. Jak soud uvedl výše, žalobkyně byla řádně předvolána na ústní jednání a poučena o tom, že ústní jednání může být konáno v její nepřítomnosti při absenci náležité omluvy z důležitého důvodu. Poučena byla také o právu vyjadřovat stanoviska a navrhnout důkazy

po celou dobu správního řízení, a rovněž byla poučena o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním. Z protokolu o ústním jednání ze dne 5. 11. 2019 dále plyne, že žalobkyně se bez důležitého důvodu a náležité omluvy nedostavila na jednání, nevyužila ani svého práva vyjádřit se k věci. Správní orgán I. stupně přistoupil k projednání věci, včetně provedení dokazování, a to postupně listinami obsaženými ve správním spise, zařazenými do spisu do data vyhotovení předvolání žalobkyně na ústní jednání (10. 10. 2019), v rozsahu spisové dokumentace v rozsahu od strany 1 do strany 21, konkrétně oznámení o přestupku ze dne 19. 3. 2019, čj. KRPA-110478-9/PŘ-2019-001411-P4, výsledek orientačního vyšetření Drguwipe, úřední záznam ze dne 15. 3. 2019, čj. KRPA-110478-1/PŘ-2019-001411, a úřední záznam o podaném vysvětlení ze dne 16. 3. 2019. V rámci jednání správní orgán I. stupně konstatoval zjištěný skutkový stav vyplývající z uvedených daných listin, další dokazování neshledal jako nezbytné.

65. Správní orgán I. stupně poučil žalobkyni o jejím právu dle § 36 odst. 3 správního řádu v době, kdy již byly všechny podklady rozhodnutí shromážděny, a bylo nepochybné, že po ústním jednání není předpokládáno další doplnění dokazování, naopak bude následovat vydání rozhodnutí. Od předvolání žalobkyně k ústnímu jednání až do vydání rozhodnutí nebyl správní spis doplněn o žádný nový podklad pro vydání rozhodnutí. Dle názoru soudu tedy žalovaný dospěl v napadeném rozhodnutí ke správnému závěru, že svým postupem se žalobkyně sama zbavila možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí. V odvolacím řízení pak žádné ústní jednání ani nové důkazy prováděny nebyly.
66. V šesté námitce žalobkyně zpochybňuje naplnění materiální stránky přestupku, kdy žalobkyně vyžadovala zohlednit další skutečnosti: počet účastníků silničního provozu, stav vozovky, povětrnostní vlivy, viditelnost v místě přestupkového jednání. Soud však ani této námitce nemohl přisvědčit.
67. Podle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupkem *společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin*.
68. Z uvedeného vyplývá, že přestupek je tvořen kombinací formálních a materiálních znaků. Materiální znak přestupku je jeho společenská nebezpečnost, ohrožení či porušení zájmu společnosti. Z judikatury správních soudů (srov. např. rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2017, sp. zn. 10 As 305/2016, nebo žalobkyni uváděný rozsudek ze dne 14. 12. 2009, sp. zn. 5 As 104/2008) vyplývá, že přestupkem je takové jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti alespoň v míře nepatrné. Skutečnost, že určité typové jednání je označeno za přestupek (formální stránka), tedy neznamená automaticky, že konkrétní jednání osoby (zde řidiče), které stanovené formální znaky naplní, bude alespoň nepatrně ohrožující (materiální stránka). Znamená ale, že ve většině případů tomu tak bude, ledaže by tu byly zvláštní okolnosti, které vylučují možnost i jen sebemenšího ohrožení chráněného zájmu. Soud shodně se správními orgány dospěl k závěru, že materiální aspekt přestupku žalobkyně v dané věci nechyběl. Správní orgán I. stupně se věnoval otázce materiální stránky na str. 3 a 4 svého rozhodnutí, kde uvedl, že jde o nebezpečný druh protiprávního jednání řidičů, a to zejména s ohledem na následky. Kombinace alkoholu nebo jiných návykových látek u řidiče a řízení vozidla v provozu na pozemních komunikacích je nebezpečná a zrádná, neboť řidiči v moha případech získávají větší sebedůvěru, ale současně dochází i k extrémnímu zpomalení smyslové a motorické (pohybové) reakce v závislosti na koncentraci alkoholu nebo jiných návykových látek v krvi. Správní orgán I. stupně pak dále vysvětluje, jak tyto skutečnosti negativně ovlivňují schopnost řidičů posoudit rychlost,

vzdálenost, možnost předjíždění, a další skutečnosti, přičemž dochází též ke zvýšenému riziku usnutí za volantem v důsledku únavy či vyčerpání, čímž takový řidič ohrožuje zdraví, život a majetek jiných i svůj vlastní. Žalovaný se s tímto závěrem zcela ztotožnil na str. 5, ve čtvrtém odstavci, odkazem.

69. Uvedené odůvodnění je naprosto dostačující a zcela prokazuje naplnění materiální stránky přestupku ve věci žalobkyně. Ani dle názoru soudu žalobkyně neuvedla žádné relevantní specifické okolnosti, které by vylučovaly nebezpečnost vytýkaného přestupkového jednání. S ohledem na skutkovou podstatu přestupku totiž nemají faktory a vlivy žalobkyni v žalobě namítané (tj. povětrnostní vlivy, stav vozovky, počet dalších účastníků silničního provozu, viditelnost v místě přestupku) žádnou relevanci. Takové skutečnosti nevyplynuly ani ze správního spisu. Šlo naopak o společensky škodlivé jednání, kdy žalobkyně nebyla nijak zaskočena, že orientační test jí vyšel pozitivně, sama přiznala požití návykové látky (marihuany) před jízdou, přesto navzdory těmto skutečnostem úmyslně znemožnila zjistit míru jejího ovlivnění návykovou látkou a nebyla-li by zastavena hlídkou policie, pravděpodobně by dál pokračovala v jízdě vozidlem v rámci silničního provozu.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

70. Soud s ohledem na vypořádání žalobních námitek neshledal žalobu jako důvodnou, a proto ji podle 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
71. O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Ve věci byl naopak úspěšný žalovaný, tomu však žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v záložce Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 16. prosince 2021

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně